

Opublikowano na *Kultura* (<https://kultura.gliwice.eu>)

[Strona główna](#) > Promocja książki: Kontynuatorzy tradycji Wielkiej Awangardy w fotografii polskiej

Promocja książki: Kontynuatorzy tradycji Wielkiej Awangardy w fotografii polskiej

Dodano: 22.09.2020 / **Sekcja:** / [pdf](#) ^[1]

W serii Czytelnia Sztuki ukazała się książka Krzysztofa Jureckiego pt. Kontynuatorzy tradycji Wielkiej Awangardy w fotografii polskiej w drugiej połowie lat pięćdziesiątych XX wieku. Pogranicza malarstwa, grafiki i filmu eksperymentalnego. Powracając z działań on-line do spotkań w wymiarze rzeczywistym, 25 września 2020 roku zapraszamy do Czytelni Sztuki, gdzie Adam Sobota będzie rozmawiał o publikacji z jej autorem, przybliżając artystyczne dokonania twórców polskiej fotografii awangardowej lat 50. XX wieku: Zdzisława Beksińskiego, Jerzego Lewczyńskiego, Bronisława Schlabsa, Zbigniewa Dłubaka, Jana Lenicy, Waleriana Borowczyka, Andrzeja Pawłowskiego, Marka Piaseckiego. Wstęp wolny! Od 26 września książka do nabycia w Willi Caro i Zamku Piastowskim, przez stronę internetową Muzeum w Gliwicach w Naszej księgarni oraz w Centrum Informacji Kulturalnej i Turystycznej.

Podczas spotkania **25 września o godz. 17.00 w Czytelni Sztuki (Willa Caro, ul. Dolnych Wałów 8a)** publikację będzie można zakupić w cenie promocyjnej.

Książka jest obronioną w 2018 roku w Instytucie Historii Sztuki UJ w Krakowie pracą doktorską, której promotorem była dr hab. Maria Hussakowska. Jest publikacją nie tylko na temat fotografii polskiej lat 50. o awangardowym charakterze, ale także o jej rzadko penetrowanych rejonach z zakresu malarstwa, filmu animowanego czy grafiki w szerokim kontekście problematyki: awangardy, modernizmu i postmodernizmu. Wybór ośmiu artystów jest przemyślany i ściśle określony, łączy się we wzajemną nić kontaktów, które zaistniały dzięki miesięcznikowi „Fotografia”, wystawom sztuki awangardowej tego czasu oraz żywym dyskusjom krytyczno-teoretycznym. Przedstawionymi artystami są: Zdzisław Beksiński, Jerzy Lewczyński, Bronisław Schlabs, Zbigniew Dłubak, Jan Lenica i Walerian Borowczyk, Andrzej Pawłowski, Marek Piasecki. Pozycja jest bogato ilustrowana pracami polskich artystów, a także tak znanych twórców, jak:

Man Ray, Hans Bellmer czy Laszlo Moholy-Nagy. Po raz pierwszy w tak dużym zakresie opublikowano projekty do niezrealizowanych zestawów Zdzisława Beksińskiego z 1958/1959 z kolekcji Piotra Dmochowskiego. Celem pozycji jest zaakcentowanie i analiza zjawisk polskiej fotografii awangardowej w kontekście fotograficznym i intermedialnym, w tym przede wszystkim Beksińskiego, którego prace, zwłaszcza zestawy, czekają na uznanie światowe, podobnie jak dokonania Jerzego Lewczyńskiego, Andrzeja Pawłowskiego i Marka Piaseckiego, którego dorobek w ostatnich latach wzbudził światowe zainteresowanie. Najbardziej znanymi twórcami z opisywanego zakresu są do tej pory autorzy filmów animowanych: Jan Lenica i Walerian Borowczyk. Wszyscy zaprezentowani twórcy są niezwykle istotni dla sztuki awangardowej tego czasu. Autor zwrócił też szczególną uwagę na pokaz zamknięty – słynną już Antyfotografię z 1959 roku, gdyż był to najbardziej transgresyjny, w znaczeniu awangardowym, pokaz ówczesnej sztuki polskiej. Praca składa się z czterech rozdziałów. W pierwszym pt. Awangarda, modernizm i postmodernizm. Konteksty teoretyczno-filozoficzne polskiej fotografii modernistycznej po II wojnie światowej przedstawiono ogólne założenia sztuki modernistycznej, awangardowej oraz postmodernistycznej, gdyż w takim kontekście autor stworzył ramy teoretyczne dla swej rozprawy. W rozdziale drugim pt. Polska krytyka fotograficzna wobec problemu awangardy, nowoczesności i metafory w drugiej połowie lat 50. poddano analizie najważniejsze teksty krytyków polskich na temat nowoczesności, w tym reportażu i awangardowości (Urszula Czarторыska, Janusz Bogucki, Wiesław Borowski), ujawniając polaryzację ich poglądów w relacji do reportażu i awangardy. W następnym rozdziale pt. Myśl teoretyczna i autokomentarz Krzysztof Jurecki przedstawił komentarz artystyczny najważniejszych twórców awangardowych, będących przedmiotem analiz: Zbigniewa Dłubaka, Zdzisława Beksińskiego, Jerzego Lewczyńskiego, Bronisława Schlabsa i Andrzeja Pawłowskiego w celu zrekonstruowania ówczesnego stanu świadomości artystycznej. Szczególne miejsce autor poświęcił tekstowi Beksińskiego Kryzys w fotografice i perspektywy jego przezwyciężenia, ponieważ jest on bardzo ważny nie tylko dla fotografii polskiej tego czasu, ale także dla teorii fotografii światowej. Rozdział czwarty pt. Praxis jest zasadniczą częścią książki, gdyż właśnie praktyka artystyczna dominowała nad rozważaniami z zakresu teorii fotografii. Szczegółowo przedstawiono twórczość takich fotografów i plastyków, jak: Zdzisław Beksiński w kontekście klasycznego surrealizmu fotograficznego, Jerzy Lewczyński, Bronisław Schlabs w relacji do malarstwa materii i grafiki, Zbigniew Dłubak w odniesieniu do tradycji dokumentu fotograficznego oraz własnych prób literackich, Andrzej Pawłowski w nawiązaniu do tradycji Bauhausu, Marek Piasecki odnośnie francuskiego nadrealizmu oraz Jan Lenica i Walerian Borowczyk działających w kręgu filmu awangardowego. Celem pracy jest zrekonstruowanie określonego pola

artystycznego sztuki polskiej z niedocenioną wówczas fotografią awangardową, która miała bardzo istotne dokonania artystyczne, przygotowując pole dla przełomu konceptualnego lat 70. XX wieku. Najważniejsza w interpretacji autora jest działalność nieformalnej grupy działającej w składzie: Beksiński, Lewczyński i Schlabs, Krzysztof Jurecki, który tą problematyką interesuje się od lat 80. XX wieku zanalizował ich związki z międzynarodowym ruchem „fotografii subiektywnej”, animowanym w Niemczech przez Ottona Steinerta. Polscy artyści, w szczególności Beksiński i Lewczyński, reprezentowali postawę bardziej radykalną niż realizowały to wystawy organizowane przez Steinerta w Niemczech i jego program teoretyczny. (MwG)

x

© 2017 UM Gliwice - Wszelkie prawa zastrzeżone

Miejski Serwis Internetowy Gliwice ISSN 1734-5480 Projekt i realizacja:

Źródłowy URL: <https://kultura.gliwice.eu/aktualnosci/kultura/promocja-ksiazki-kontynuatorzy-tradycji-wielkiej-awangardy-w-fotografii-polskiej>